KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 1.3.2024 r.
COM(2024) 105 final

2024/0058 (NLE)

Wniosek

DECYZJA RADY

w sprawie stanowiska, jakie ma być zajęte w imieniu Euratomu na Konferencji Karty Energetycznej

UZASADNIENIE

1. KONTEKST WNIOSKU

• Przyczyny i cele wniosku

Niniejszy wniosek dotyczy zatwierdzenia przez Radę decyzji Komisji ustalającej stanowisko, jakie ma być zajęte przez państwa członkowskie w odniesieniu do kwestii wchodzących w zakres stosowania Traktatu Euratom na Konferencji Karty Energetycznej, w związku z przewidywanym przyjęciem proponowanych zmian Traktatu karty energetycznej oraz zatwierdzeniem (i) proponowanych modyfikacji i zmian załączników do Traktatu karty energetycznej, (ii) proponowanych zmian ustaleń, deklaracji i decyzji oraz (iii) decyzji dotyczącej wejścia w życie i tymczasowego stosowania zmian Traktatu karty energetycznej oraz zmian/modyfikacji załączników do niego. Przyjęcie zmian Traktatu karty energetycznej oraz dodatkowe zatwierdzenia mają być uchwalone jednocześnie przez Konferencję Karty Energetycznej.

Traktat karty energetycznej

Traktat karty energetycznej (TKE) jest wielostronną umową handlowo-inwestycyjną mającą zastosowanie do sektora energetycznego, którą podpisano w 1994 r. i która weszła w życie w 1998 r. TKE zawiera postanowienia dotyczące ochrony inwestycji, handlu materiałami i produktami energetycznymi oraz ich tranzytu, a także mechanizmów rozstrzygania sporów. W TKE ustanawia się również ramy współpracy międzynarodowej w dziedzinie energii pomiędzy umawiającymi się stronami tego Traktatu. Unia Europejska jest stroną TKE, wraz z Euratomem[1] i większością państw członkowskich, a także Japonią, Zjednoczonym Królestwem, Szwajcarią, Turcją i większością państw Bałkanów Zachodnich i byłego ZSRR z wyjątkiem Rosji[2] i Białorusi[3]. W dniu 7 lipca 2023 r. Komisja Europejska przedłożyła wniosek dotyczący decyzji Rady w sprawie wystąpienia Unii Europejskiej z TKE. Wniosek ten jest obecnie rozpatrywany w Radzie.

Konferencja Karty Energetycznej

Ustanowiona w TKE Konferencja Karty Energetycznej jest organem zarządzającym i decyzyjnym na potrzeby Karty energetycznej. Wszystkie państwa lub regionalne organizacje integracji gospodarczej (takie jak UE i Euratom), które podpisały TKE lub do niego przystąpiły, są członkami Konferencji, która spotyka się regularnie w celu omówienia kwestii mających wpływ na współpracę w zakresie energii między sygnatariuszami TKE, przeglądu wdrażania postanowień TKE i Protokołu Karty energetycznej dotyczącego efektywności energetycznej i odnośnych aspektów ochrony środowiska oraz rozważenia ewentualnych nowych instrumentów i wspólnych działań w ramach Karty energetycznej. W szczególności Konferencja Karty Energetycznej przyjmuje teksty zmian TKE oraz zatwierdza modyfikacje i zmiany techniczne załączników do TKE. Podczas głosowania nad proponowanymi zmianami tekstu TKE Konferencja Karty Energetycznej podejmuje decyzję o przyjęciu zmian w drodze jednomyślnego głosowania przez umawiające się strony obecne i głosujące. UE i Euratom dysponują liczbą głosów równą liczbie ich państw członkowskich, które są

[1] Decyzja Rady i Komisji 98/181/WE, EWWiS, Euratom z dnia 23 września 1997 r. w sprawie zawarcia przez Wspólnoty Europejskie Traktatu w sprawie Karty Energetycznej i Protokołu do Karty Energetycznej, w sprawie efektywności energetycznej i związanych z nią aspektów środowiskowych (Dz.U. L 69 z 9.3.1998, s. 1).

[2] Podczas nadzwyczajnego posiedzenia Konferencji Karty Energetycznej, które odbyło się 24 czerwca 2022 r., cofnięto status obserwatora Federacji Rosyjskiej.

[3] Podczas nadzwyczajnego posiedzenia Konferencji Karty Energetycznej, które odbyło się 24 czerwca 2022 r., cofnięto status obserwatora Białorusi oraz tymczasowe stosowanie TKE przez Białoruś.

umawiającymi się stronami TKE, z zastrzeżeniem, że UE i Euratom nie korzystają z prawa do głosowania, jeśli korzystają z niego ich państwa członkowskie, i *vice versa*.

Decyzje, które mają zostać podjęte na Konferencji Karty Energetycznej

Oczekuje się, że po 33. posiedzeniu Konferencji Karty Energetycznej, które odbyło się 22 listopada 2022 r., w 2024 r. Konferencja ponownie przedstawi umawiającym się stronom propozycję podjęcia czterech decyzji związanych z modernizacją TKE. Decyzje te zostaną podjęte jednocześnie w celu:

– przyjęcia proponowanych zmian tekstu TKE;

– zatwierdzenia proponowanych modyfikacji i zmian załączników do TKE;

– zatwierdzenia proponowanych zmian ustaleń, deklaracji i decyzji; oraz

– zatwierdzenia decyzji dotyczącej wejścia w życie i tymczasowego stosowania zmian tekstu TKE oraz zmian/modyfikacji załączników do niego.

W związku z brakiem istotnej aktualizacji TKE od lat 90. XX wieku TKE stawał się coraz bardziej przestarzały. Stał się on również jednym z najczęściej zaskarżanych traktatów inwestycyjnych na świecie, przy czym państwa członkowskie UE są głównym celem roszczeń inwestorów, których większość ma siedzibę w innych państwach UE. W związku z tym w listopadzie 2018 r. rozpoczęto proces modernizacji. Konferencja Karty Energetycznej zatwierdziła najpierw wykaz tematów do dyskusji dotyczących głównie postanowień związanych z ochroną inwestycji. UE zaproponowała następnie zniesienie ochrony inwestycji w paliwa kopalne.

Po 15 rundach wielostronnych negocjacji, które odbyły się w okresie od lipca 2019 r. do czerwca 2022 r., na nadzwyczajnym posiedzeniu Konferencji Karty Energetycznej przeprowadzonym 24 czerwca 2022 r. w Brukseli osiągnięto „porozumienie co do zasady” w sprawie zamknięcia negocjacji. Następnie przeprowadzono weryfikację prawną zmienionego tekstu TKE i załączników do niego. Kolejnym krokiem było udostępnienie w dniu 19 sierpnia 2022 r. wszystkim umawiającym się stronom, w tym UE, Euratomowi i wszystkim państwom członkowskim UE, które są umawiającymi się stronami TKE, ostatecznych projektów decyzji zawierających zmienione teksty.

Decyzje dotyczące modernizacji TKE będą przedmiotem głosowania na zasadzie jednomyślności. Jeśli decyzje dotyczące modernizacji TKE zostaną przegłosowane, zostaną one uznane za „przyjęte” przez Konferencję Karty Energetycznej. Przyjęcie to zapoczątkuje kolejne procesy ratyfikacji, tymczasowego stosowania i ostatecznego wejścia w życie poszczególnych elementów pakietu reformującego.

Tymczasowe stosowanie zmian TKE oraz pozostałych elementów procesu modernizacji będzie regulowane decyzją dotyczącą wejścia w życie i tymczasowego stosowania zmian tekstu TKE oraz zmian/modyfikacji załączników do niego. Zgodnie z tą decyzją oczekuje się, że modernizacja będzie tymczasowo stosowana przez wszystkie umawiające się strony automatycznie od określonej daty po dacie przyjęcia. Ponadto każda z umawiających się stron może dostarczyć depozytariuszowi (Portugalii) oświadczenie, w którym stwierdzi, że nie jest w stanie zaakceptować tymczasowego stosowania zmian TKE, co w rzeczywistości umożliwia każdej umawiającej się stronie odstąpienie od tymczasowego stosowania. Sekretariat TKE poda takie oświadczenia do wiadomości publicznej. Nawet jeśli umawiająca się strona początkowo złoży takie oświadczenie, może w każdej chwili ponownie je wycofać, co pozwoli jej na tymczasowe stosowanie modernizacji TKE w późniejszym czasie.

Niniejszy wniosek dotyczący zatwierdzenia przez Radę decyzji Komisji na podstawie art. 101 Traktatu Euratom ma na celu ustalenie stanowiska, jakie mają zająć państwa członkowskie na Konferencji Karty Energetycznej; stanowisko to, dotyczące opisanych powyżej decyzji, ma zostać wyrażone na posiedzeniu lub w drodze procedury pisemnej, w zależności od przypadku.

Jednocześnie Komisja proponuje przyjęcie umowy między Unią Europejską, Euratomem a państwami członkowskimi w sprawie interpretacji TKE. Umowa ta powinna zawierać w szczególności potwierdzenie, że klauzula taka jak art. 26 TKE nie mogła w przeszłości i nie może obecnie ani w przyszłości służyć jako podstawa prawna do postępowań arbitrażowych wszczynanych przez inwestora z jednego państwa członkowskiego i dotyczących inwestycji w innym państwie członkowskim oraz że klauzula wygaśnięcia przewidziana w art. 47 ust. 3 TKE nie dotyczy tego rodzaju postępowań i nie było to jej celem. Należy w niej również określić obowiązki państw członkowskich w sytuacji, gdy państwa te są zaangażowane w postępowanie arbitrażowe na podstawie wniosku opierającego się na art. 26 TKE.

Zgodnie z utrwaloną wykładnią UE TKE nie ma zastosowania do sporów między państwem członkowskim a inwestorem z innego państwa członkowskiego w przedmiocie inwestycji dokonanej przez tego inwestora w pierwszym państwie członkowskim, i nie było to jego celem. Wykładnię tę potwierdził w szczególności Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE) w wyroku w sprawie Komstroy. Trybunały arbitrażowe uważały jednak – i nadal uważają – że nie są związane wyrokami TSUE. Aby zapobiec dalszemu stwierdzaniu przez trybunały swojej właściwości w takich sporach, konieczne jest powtórzenie, w sposób wyraźny i jednoznaczny, autentycznej wykładni TKE. Najwłaściwszym sposobem osiągnięcia tego celu jest umowa na mocy międzynarodowego prawa zwyczajowego skodyfikowana w Konwencji wiedeńskiej o prawie traktatów.

Umowa ta skodyfikuje wykładnię UE i jej państw członkowskich w oddzielnym instrumencie prawa międzynarodowego (co jest możliwe ze względu na dwustronny charakter zobowiązań), natomiast w wyniku modernizacji TKE w samym tekście i poprzez klauzulę „dla większej pewności” ustalone zostanie przez wszystkie umawiające się strony, że art. 26 TKE nie ma zastosowania wewnątrz UE. Obydwa elementy pomogą usunąć wszelkie niejasności i wyeliminować obecne lub przyszłe ryzyko związane z wewnątrzunijnym arbitrażem na podstawie TKE, co zagwarantuje niezbędny stopień pewności prawa.

Stanowisko, jakie ma być zajęte

Komisja proponuje, aby w odniesieniu do kwestii wchodzących w zakres stosowania Traktatu Euratom państwa członkowskie będące stronami Traktatu karty energetycznej zajęły na posiedzeniu Traktatu karty energetycznej lub w drodze procedury pisemnej, w zależności od przypadku, stanowiska opisane w pkt 1–4 poniżej.

W odniesieniu do przyjęcia proponowanych zmian tekstu TKE

Proponowane zmiany tekstu TKE obejmują znaczące ulepszenia, które pozwolą skutecznie dostosować TKE do nowoczesnych standardów ochrony inwestycji oraz stanowisk zajmowanych przez UE na innych forach (np. UNCITRAL[4]). Zmiany umożliwią również dostosowanie TKE do podejścia UE do ochrony inwestycji przyjętego w niedawno uzgodnionych umowach UE o wolnym handlu i inwestycjach.

W szczególności zmieniony TKE zawiera:

– **nowe postanowienia dotyczące ochrony inwestycji zgodne z nowoczesnymi standardami i stanowiskami UE**, potwierdzające prawo umawiających się stron do

[4] Komisja Narodów Zjednoczonych do spraw Międzynarodowego Prawa Handlowego.

wprowadzania środków służących osiągnięciu uzasadnionych celów polityki („**prawo do regulacji**”), w tym w odniesieniu do walki ze zmianą klimatu; ochronie podlegać będą jedynie inwestorzy mający rzeczywisty interes gospodarczy, nie przewiduje się ochrony dla przedsiębiorstw fasadowych[5];

– **nowe postanowienia dotyczące rozstrzygania sporów**, które chronią umawiające się strony przed niepoważnymi roszczeniami, przewidują zabezpieczenie kosztów oraz wprowadzają wysoki poziom przejrzystości postępowania;

– **nowe postanowienia dotyczące zrównoważonego rozwoju**, w szczególności w zakresie zmiany klimatu i przejścia na czystą energię, które zapewniają możliwy do wdrożenia mechanizm w przypadku braku dostosowania, w sposób, który nigdy wcześniej nie został wypracowany w wielostronnym traktacie inwestycyjnym;

– ponadto UE zabezpieczyła postanowienia dotyczące regionalnych organizacji integracji gospodarczej (takich jak UE), wyraźnie potwierdzając, że **nie jest możliwe wszczęcie wewnątrzunijnego arbitrażu inwestycyjnego na podstawie TKE**[6] zgodnie z orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości UE[7];

– **gruntowne wyjaśnienia dotyczące postanowień związanych z tranzytem**, aby uwzględnić wymogi zintegrowanych rynków energii z prawami dostępu dla osób trzecich, takich jak w UE, bez tworzenia nowych obowiązków obciążających UE[8];

– **zaktualizowaną definicję działalności gospodarczej w sektorze energetycznym**, która – wraz z załącznikami EM/EM I, EQ/EQ I i NI (zob. pkt 2 poniżej) – pozwala na dostosowanie ochrony inwestycji w UE do celów UE w zakresie energii i klimatu.

Przyjęcie zmian tekstu TKE nie wywołuje, co do zasady, skutków prawnych. W świetle prawa międzynarodowego nie jest to równoznaczne z podpisem, ale z parafowaniem wynegocjowanego tekstu.

W związku z tym Komisja proponuje, aby na Konferencji Karty Energetycznej, w odniesieniu do kwestii wchodzących w zakres stosowania Traktatu Euratom, państwa członkowskie zajęły stanowisko polegające na **przyjęciu** proponowanych zmian TKE.

W odniesieniu do zatwierdzenia proponowanych modyfikacji i zmian załączników

Art. 34 ust. 3 lit. m) TKE przewiduje uproszczoną procedurę upoważniającą Konferencję do przyjęcia modyfikacji załączników do TKE. Proponowane zmiany załączników do TKE (CC 761) wprowadzają zasadniczą modyfikację Traktatu w jego obecnym brzmieniu: wyłączenie, za pośrednictwem **załącznika NI**, **niektórych materiałów i produktów energetycznych oraz działań z zakresu ochrony inwestycji na mocy części III TKE**. W rezultacie UE uzyskała prawo do wyłączenia ochrony inwestycji w UE w następujący sposób:

---

5 Przedsiębiorstwa fasadowe są to przedsiębiorstwa mające adres prowadzenia działalności w państwie będącym umawiającą się stroną TKE, które nie prowadzą rzeczywistej działalności gospodarczej w takim państwie, a jedynie dążą do uzyskania ochrony na mocy TKE.

6 Takie roszczenia stanowiły przeważającą większość roszczeń wobec państw UE w ostatnim dziesięcioleciu, pomimo potwierdzonego przez Trybunał Sprawiedliwości UE stanowiska Komisji, zgodnie z którym prawo Unii wyklucza wewnątrzunijny arbitraż inwestycyjny.

7 Sprawa C-284/16, Republika Słowacka/Achmea BV, 6 marca 2018 r. oraz sprawa C-741/19, Republika Mołdawii/Komstroy LLC, 2 września 2021 r.

8 Co istotne, nowe zobowiązania związane z zapewnieniem dostępu osobom trzecim, mechanizmami alokacji zdolności i taryfami są zobowiązaniami „starannego działania”, które „podlegają” przepisom ustawowym i wykonawczym UE, a zatem musiałyby być przestrzegane wyłącznie wówczas, gdy nie naruszają ram prawnych UE i międzynarodowych zobowiązań UE.

– wyłączenie ochrony **wszystkich nowych inwestycji w paliwa kopalne w UE od określonej daty po przyjęciu**, przy zachowaniu okresu przejściowego dla elektrowni gazowych i infrastruktury gazowej przystosowanych do wykorzystywania wodoru i gazu niskoemisyjnego, emitujących poniżej 380 g CO2/kWh – domyślnie do 31 grudnia 2030 r. lub do 15 sierpnia 2033 r., jeżeli zastępują one obiekt opalany węglem, torfem lub łupkami;

– wyłączenie ochrony **wszystkich istniejących inwestycji w paliwa kopalne w UE po upływie 10 lat od dnia wejścia w życie (lub rozpoczęcia tymczasowego stosowania) zmian TKE**, a najpóźniej do 31 grudnia 2040 r.;

– zapewnienie ochrony wyłącznie w odniesieniu do **wodoru odnawialnego i niskoemisyjnego oraz paliw syntetycznych**;

– wyłączenie ochrony działań związanych z **wychwytywaniem, składowaniem i utylizacją dwutlenku węgla**.

Proponowane zmiany przyczynią się również do **dostosowania zakresu TKE do nowego krajobrazu technologii odnawialnych i niskoemisyjnych, które są niezbędne do przejścia na zieloną energię. Cel ten zostanie osiągnięty dzięki zmianom załącznika EM/EMI** (dodanie nowych materiałów i produktów energetycznych, np. wodoru i paliw opartych na wodorze, takich jak amoniak i metanol, biomasy, biogazu i paliw syntetycznych) **oraz załącznika EQ/EQ I** (dodanie nowych urządzeń energetycznych, np. różnych materiałów izolacyjnych, a także wielościennego szkła izolacyjnego).

Ponadto opracowano nowe załączniki w celu wdrożenia **zasady wzajemności**, zgodnie z którą umawiające się strony nie mogą zostać zmuszone do ochrony inwestycji innych umawiających się stron, jeśli te ostatnie wykluczyły takie inwestycje w załączniku NI, poprzez niestosowanie albo mechanizmu rozstrzygania sporów między inwestorem a państwem, o którym to mechanizmie mowa w art. 26 TKE (**nowy załącznik IA-NI**), albo całej części III dotyczącej ochrony inwestycji (**nowy załącznik NPT**). Energia jądrowa, która jest objęta obecnym zakresem Traktatu, pozostaje nim objęta po wprowadzeniu zmian w załącznikach, w szczególności w załączniku NI, bez żadnych modyfikacji ani zmian.

W związku z tym Komisja proponuje, aby państwa członkowskie zajęły na Konferencji Karty Energetycznej stanowisko, które nie uniemożliwia **zatwierdzenia** proponowanych zmian i modyfikacji załączników do TKE.

W odniesieniu do zatwierdzenia proponowanych zmian ustaleń, deklaracji i decyzji

Zmiany wprowadzone do ustaleń, deklaracji i decyzji polegają na skorygowaniu nieaktualnych postanowień (np. zastąpieniu terminu „Wspólnoty Europejskie” terminami „Unia Europejska, Europejska Wspólnota Energii Atomowej”), jak również na wprowadzeniu dodatkowych wyjaśnień w tekście TKE (np. wyjaśnieniu, że „dotacja” obejmuje „pomoc państwa” w rozumieniu prawa Unii). Zatwierdzenie takich zmian ustaleń, deklaracji i decyzji zapewni większą jasność i precyzję tekstu TKE.

W związku z tym Komisja proponuje, aby państwa członkowskie zajęły na Konferencji Karty Energetycznej stanowisko, które nie uniemożliwia **zatwierdzenia** proponowanych zmian ustaleń, deklaracji i decyzji.

W odniesieniu do zatwierdzenia decyzji dotyczącej wejścia w życie i tymczasowego stosowania zmian tekstu TKE oraz zmian/modyfikacji załączników do niego

Konferencja zatwierdzi decyzję, która przewiduje następujące warunki wejścia w życie i tymczasowego stosowania proponowanych zmian TKE oraz zmian załączników do niego:

– **zmiany w tekście TKE** wejdą w życie zgodnie z art. 42 ust. 4 TKE. Oznacza to, że zmiany wejdą w życie po ich ratyfikacji przez trzy czwarte umawiających się stron. Ponadto decyzja przewiduje, że zmiany będą tymczasowo stosowane domyślnie przez wszystkie umawiające się strony, chyba że złożą one oświadczenie, w którym stwierdzą, że nie są w stanie tego uczynić;

– **zmiany w sekcji C załącznika NI**, która w szczególności zawiera postanowienia przewidujące dziesięcioletni okres przejściowy w celu stopniowego znoszenia ochrony istniejących inwestycji w paliwa kopalne w UE, **oraz zmiany innych załączników**: zmiany te wejdą w życie wraz z wejściem w życie zmian TKE (zob. powyżej). Sekcja C załącznika NI oraz zmiany innych załączników będą tymczasowo stosowane domyślnie przez wszystkie umawiające się strony, chyba że złożą one oświadczenie przeciwne (zob. powyżej);

– **zmiany w sekcji B załącznika NI**, która zawiera w szczególności zasady przewidujące wyłączenie nowych inwestycji w paliwa kopalne z ochrony w UE, wejdą w życie automatycznie w terminie określonym na Konferencji bez konieczności dalszej ratyfikacji;

– **zmiany ustaleń, deklaracji i decyzji** wejdą w życie w dniu przyjęcia w zakresie, w jakim polegają na skorygowaniu nieaktualnych odniesień. Pozostałe zmiany wejdą w życie wraz z wejściem w życie zmian TKE. W międzyczasie będą one stosowane tymczasowo w taki sam sposób jak zmiany TKE

Warunki wejścia w życie i tymczasowego stosowania zmian TKE oraz sekcji C załącznika NI, jak również zmiany innych załączników są zgodne z postanowieniami TKE w jego pierwotnym brzmieniu w odniesieniu do wejścia w życie i tymczasowego stosowania. Ponadto dzięki staraniom UE sekcja B załącznika NI wchodzi w życie automatycznie w terminie określonym w decyzji Konferencji, co dodatkowo zabezpiecza datę wejścia w życie unijnego wyłączenia dotyczącego inwestycji w paliwa kopalne w odniesieniu do nowych inwestycji.

W związku z tym Komisja proponuje, aby na Konferencji Karty Energetycznej państwa członkowskie zajęły w odniesieniu do kwestii wchodzących w zakres stosowania Traktatu Euratom stanowisko, które nie uniemożliwia **zatwierdzenia** decyzji dotyczącej wejścia w życie i tymczasowego stosowania zmian tekstu TKE oraz zmian/modyfikacji załączników do niego.

Mając na uwadze, że Komisja Europejska przedstawiła wnioski dotyczące decyzji w sprawie wystąpienia, odpowiednio, UE i Euratomu z TKE, oczekuje się, że Unia Europejska i Euratom, będąc nadal umawiającymi się stronami TKE w momencie głosowania nad wyżej wymienionymi decyzjami Konferencji Karty Energetycznej, nie będą obecne ani nie będą głosowały. W związku z tym w niniejszym wniosku określono stanowisko, jakie mają zająć państwa członkowskie, które pozostają umawiającymi się stronami TKE, na posiedzeniu Konferencji Karty Energetycznej, jeżeli zdecydują się na udział w nim, albo w procedurze pisemnej, w zależności od przypadku. Pozostaje to bez uszczerbku dla podziału kompetencji pomiędzy Unię a jej państwa członkowskie.

2. PODSTAWA PRAWNA, POMOCNICZOŚĆ I PROPORCJONALNOŚĆ

• Podstawa prawna

Zasady

Traktat Euratom nie zawiera żadnego postanowienia równoważnego art. 218 ust. 9 TFUE w odniesieniu do decyzji Rady ustalających stanowiska, które mają być zajęte w imieniu Unii w ramach organu utworzonego przez umowę, gdy organ ten ma przyjąć akty mające skutki prawne. W przypadku gdy organ utworzony na mocy umowy zawartej przez Euratom, takiej jak TKE, przyjmuje akty mające skutki prawne, zastosowanie mają procedury przewidziane w art. 101 Traktatu Euratom.

Art. 101 akapit pierwszy Traktatu Euratom stanowi, że: „W ramach posiadanych uprawnień i właściwości Wspólnota może przyjmować zobowiązania poprzez podpisanie porozumień lub umów z państwem trzecim, organizacją międzynarodową lub obywatelem państwa trzeciego".

Art. 101 akapit drugi Traktatu Euratom stanowi, że: „Komisja negocjuje te porozumienia lub umowy zgodnie z dyrektywami Rady i zawiera je po zatwierdzeniu przez Radę stanowiącą większością kwalifikowaną".

Zastosowanie w niniejszej sprawie

Traktat Karty Energetycznej jest umową międzynarodową, której jedną ze stron jest Euratom.

22 listopada 2022 r. Konferencja Karty Energetycznej zostanie wezwana do przyjęcia aktów mających skutki prawne. Akty te będą wiążące w świetle prawa międzynarodowego. W związku z tym, zgodnie z art. 101 akapit drugi Traktatu Euratom, podlegają one zatwierdzeniu przez Radę stanowiącą większością kwalifikowaną.

Decyzje, które mają być przyjęte przez Konferencję Karty Energetycznej, o zatwierdzeniu proponowanych modyfikacji i zmian załączników do TKE (CC 761), jak również o zatwierdzeniu proponowanych zmian ustaleń, deklaracji i decyzji (CC 762), stanowią akty mające wiążące skutki prawne w świetle prawa międzynarodowego. Wynika to z faktu, że w TKE przyznaje się Konferencji Karty Energetycznej uprawnienia do zmiany załączników do TKE oraz ustaleń, deklaracji i decyzji bez konieczności późniejszej ratyfikacji przez umawiające się strony. Zgodnie z art. 48 TKE załączniki i decyzje są integralnymi częściami tego Traktatu.

Decyzja, która ma zostać przyjęta przez Konferencję Karty Energetycznej, o zatwierdzeniu decyzji dotyczącej wejścia w życie i tymczasowego stosowania zmian tekstu TKE oraz zmian/modyfikacji załączników do niego stanowi akt mający wiążące skutki prawne w świetle prawa międzynarodowego, ponieważ zobowiązuje umawiające się strony do tymczasowego stosowania zmienionego tekstu TKE oraz zmian niektórych sekcji załączników do niego od określonej daty, jeżeli w odpowiednim terminie nie zostanie złożone oświadczenie przeciwne.

Decyzja, która ma zostać przyjęta przez Konferencję Karty Energetycznej, o przyjęciu proponowanych zmian tekstu TKE stanowi w szczególnych okolicznościach sprawy akt mający wiążące skutki prawne w świetle prawa międzynarodowego, ponieważ ma zostać przyjęta jednocześnie z decyzją dotyczącą wejścia w życie i tymczasowego stosowania zmian tekstu TKE (zob. powyżej), która zobowiązuje umawiające się strony do tymczasowego stosowania tych zmian od uzgodnionej daty, jeżeli w odpowiednim terminie nie zostanie złożone oświadczenie przeciwne.

W związku z tym proceduralną podstawą prawną proponowanej decyzji jest art. 101 akapit drugi Traktatu Euratom, ponieważ Traktat Euratom nie zawiera żadnego postanowienia równoważnego art. 218 ust. 9 TFUE w odniesieniu do decyzji ustalających stanowiska, które mają być zajęte w imieniu Unii w ramach organu utworzonego przez umowę.

Publikacja planowanych aktów

Ponieważ decyzje Konferencji Karty Energetycznej spowodują zmianę załączników do TKE, należy je opublikować w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* po ich przyjęciu.

2024/0058 (NLE)

Wniosek

DECYZJA RADY

w sprawie stanowiska, jakie ma być zajęte w imieniu Euratomu na Konferencji Karty Energetycznej

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat ustanawiający Europejską Wspólnotę Energii Atomowej, w szczególności jego art. 101 akapit drugi,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

a także mając na uwadze, co następuje:

(1) Traktat karty energetycznej („umowa”) został zawarty przez Europejską Wspólnotę Energii Atomowej („Euratom”) decyzją Rady i Komisji 98/181/WE, EWWiS, Euratom z dnia 23 września 1997 r. w sprawie zawarcia przez Wspólnoty Europejskie Traktatu w sprawie Karty Energetycznej i Protokołu do Karty Energetycznej, w sprawie efektywności energetycznej i związanych z nią aspektów środowiskowych (Dz.U. L 69 z 9.3.1998, s. 1) i wszedł w życie dnia 16 kwietnia 1998 r.

(2) W związku z brakiem istotnej aktualizacji umowy od lat 90. XX wieku stawała się ona coraz bardziej przestarzała.

(3) Zgodnie z art. 34 umowy Konferencja Karty Energetycznej przyjmuje teksty zmian umowy oraz zatwierdza modyfikacje i zmiany techniczne załączników do umowy.

(4) Konferencja Karty Energetycznej ma przyjąć proponowane zmiany Traktatu karty energetycznej i zatwierdzić (i) proponowane modyfikacje i zmiany załączników do Traktatu karty energetycznej, (ii) proponowane zmiany ustaleń, deklaracji i decyzji oraz (iii) decyzję dotyczącą wejścia w życie i tymczasowego stosowania zmian Traktatu karty energetycznej oraz zmian/modyfikacji załączników do niego. Oczekuje się, że Konferencja ponownie przedstawi proponowane poprawki do przyjęcia w 2024 r., w zależności od przypadku, na posiedzeniu lub w drodze procedury pisemnej.

(5) Należy ustalić stanowisko, jakie mają zająć państwa członkowskie będące umawiającymi się stronami Traktatu karty energetycznej. Pozostaje to bez uszczerbku dla podziału kompetencji pomiędzy Euratom a państwa członkowskie.

(6) Jednocześnie Komisja Europejska przedstawiła wnioski dotyczące decyzji Rady w sprawie wystąpienia UE i Euratomu z umowy; mają one zostać przyjęte wraz z niniejszym wnioskiem.

(7) Ponieważ dziedziny objęte Traktatem karty energetycznej wchodzą w dużej mierze w zakres wyłącznych kompetencji Unii i Euratomu, państwa członkowskie nie mogą pozostać umawiającymi się stronami Traktatu karty energetycznej po wystąpieniu Unii i Euratomu, chyba że zostaną do tego upoważnione przez Unię i Euratom. W związku z tym, gdy wystąpienie Unii i Euratomu z Traktatu karty energetycznej stanie się skuteczne, a państwa członkowskie nie zostaną upoważnione przez Unię i Euratom do

pozostania umawiającymi się stronami, państwa członkowskie będą musiały wycofać się z Traktatu karty energetycznej w rozsądnym terminie.

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Rada zatwierdza niniejszym następujące stanowisko dotyczące kwestii wchodzących w zakres stosowania Traktatu Euratom, jakie mają zająć państwa członkowskie będące umawiającymi się stronami Traktatu karty energetycznej na Konferencji Karty Energetycznej:

a) nieuniemożliwianie przyjęcia przez Konferencję proponowanych zmian Traktatu karty energetycznej;

b) nieuniemożliwianie zatwierdzenia proponowanych modyfikacji i zmian załączników do Traktatu karty energetycznej;

c) nieuniemożliwianie zatwierdzenia proponowanych zmian ustaleń, deklaracji i decyzji; oraz

d) nieuniemożliwianie zatwierdzenia decyzji dotyczącej wejścia w życie i tymczasowego stosowania zmian Traktatu karty energetycznej oraz zmian/modyfikacji załączników do niego.

Artykuł 2

Niniejsza decyzja skierowana jest do Komisji.

Sporządzono w Brukseli dnia […] r.

W imieniu Rady
Przewodniczący